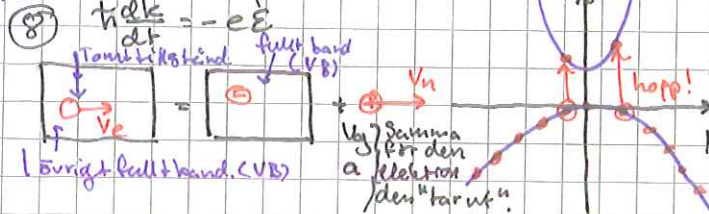

5/2-2013 Formelplattor i VB:

Nära toppen av band: $m_e^* < 0$

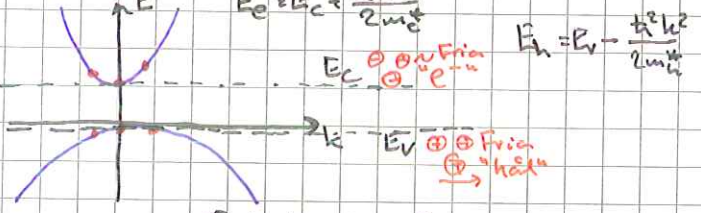
$$m_e^* \vec{a}_e = -e\vec{E} \Rightarrow \vec{a}_e = \frac{-e\vec{E}}{m_e^*} = \frac{e\vec{E}}{m_e^*}$$

(+) (q = +e) måste accelerera på samma sätt.
 $\vec{a}_h = \frac{e\vec{E}}{m_h^*} = \frac{e\vec{E}}{m_h^*} \Rightarrow m_h^* > 0$ omvänd massa för den skägga som elektronen

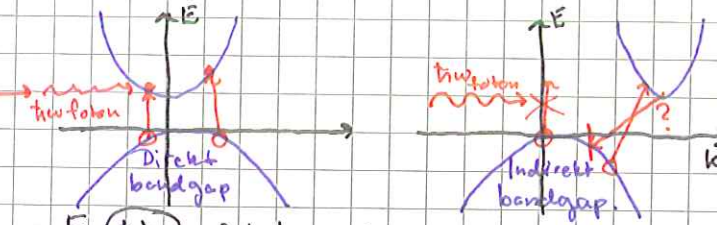
För ett visst tillstånd: $m_h^* = m_e^*$
 Fyller ut båndet med e^- och kallar luften fria

CB: $E(k) = E_c + \frac{\hbar^2(k-k_0)^2}{2m_e^*}$
 VB: $E(k) = E_v + \frac{\hbar^2(k-k_0)^2}{2m_h^*} = E_v - \frac{\hbar^2(k-k_0)^2}{2m_h^*}$ (since $m_h^* < 0$)

* $m_e^*/\hbar$ slås upp i tabeller
 m_h^* för VB $>$ m_e^* för ledningsbåndet.

Optiska övergångar

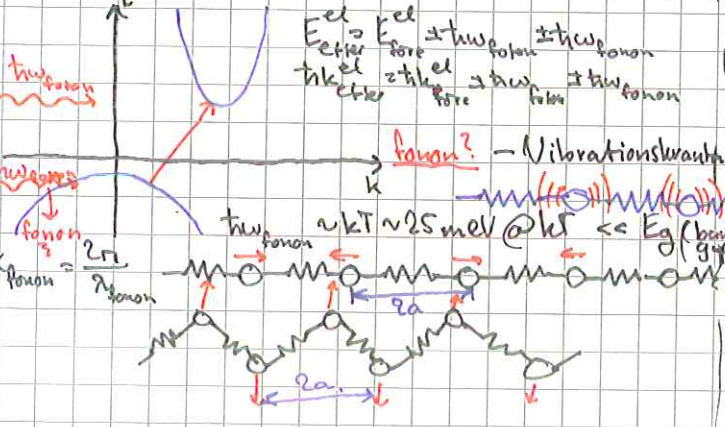
$E(\hbar k)$ måste bevaras.
 $E_{el} = E_{förr} \pm \hbar\omega_{foton}$ / $\hbar k_{el} = \hbar k_{förr} \pm \hbar k_{foton}$

Bandgap i halvledare: $\sim 0,5 - 2eV \sim \hbar\omega_{foton}$
 $E = \hbar\omega_{foton} = \frac{hc}{\lambda_{foton}}$, $k_{foton} = \frac{2\pi}{\lambda_{foton}} \Rightarrow k_{foton} \leq 10^8 m^{-1}$

BE-kanten: $\frac{\hbar}{a} \sim \frac{\hbar}{0,1 \mu m} \sim 10^{10} m^{-1}$, $k_{foton} \ll \frac{\hbar}{a}$

$\Rightarrow k_{förr} \sim k_{efter}$ (hoppar rakt upp, inte i sidled)

abs/en avsevärt en foton: direkta övergångar.

$(k_{foton})_{max} \sim \frac{2\pi}{\lambda_a} \sim \frac{\pi}{a} \sim BE\text{-kanten}$
 $E_{foton} \text{ liten} \ll E_g$ k_{foton} kan vara $\sim \frac{\pi}{a}$
 Indirekta övergångar långsamma (elektron tar upp foton och fonon)
 Ljusemission ineffektiv.

Hur många laddningsbärare i banden?
 e^- i CB: elektronconc. (n)
 hål i VB: hål konc. (p)
 $E_c = E_c - \frac{\hbar^2 k^2}{2m_e^*}$
 $E_v = E_v + \frac{\hbar^2 k^2}{2m_h^*}$

$n = \int_{E_c}^{\infty} Z_c(E) \cdot F_c(E) dE$
 $p = \int_{-\infty}^{E_v} Z_v(E) (1 - F_c(E)) dE = \int_{-\infty}^{E_v} Z_v(E) \cdot F_v(E) dE$
 Chans för hål: $1 - (\text{chans för el})$
 $Z(E) \approx 4\pi \left(\frac{2m}{\hbar^2}\right)^{3/2} \sqrt{E}$

CB: $\sqrt{E} \rightarrow \sqrt{E - E_c}$ $m \rightarrow m_e^*$
 VB: $\sqrt{E} \rightarrow \sqrt{E_v - E}$ $m \rightarrow m_h^*$
 E_c i bandgapet:

$E_c - E_f \gg kT$ $\Rightarrow F_c(E) \approx 0$
 $E_f - E_v \gg kT$ $\Rightarrow F_v(E) \approx 1$
 $F_c(E) \ll 1$ (kap 4: klassisk gräns).
 $1 - F_c(E), E < E_v \dots \rightarrow e^{-(E - E_f)/kT} \Rightarrow F_v(E) \ll 1$

$n = N_c e^{-(E_c - E_f)/kT}$
 $p = N_v e^{-(E_f - E_v)/kT}$
 $n \cdot p = N_c N_v e^{-E_g/kT}$ (Massverhålls lag)

Specialfall? $n = p = \sqrt{N_c N_v} e^{-E_g/2kT}$
 $n = p = n_i \rightarrow$ intrinsisk laddningsbärarkonc.
 $n = p: N_c e^{-(E_c - E_f)/kT} = N_v e^{-(E_f - E_v)/kT}$
 $\Rightarrow E_f = E_i = E_v + \frac{E_c - E_v}{2} + \frac{3}{2} kT \ln\left(\frac{m_h^*}{m_e^*}\right) \rightarrow [30]$